

4. SIVISTYS -TOIMIALA

4.1. SIVISTYSVALIOKUNTA

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Tehtävä: Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

4.1.1. Toiminnan kuvaus:

Sivistyspalveluiden palveluala jakautuu kolmeen palvelualueeseen, varhaiskasvatuspalvelut (lasten päivähoito, esiopetus), opetuspalvelut (sivistyspalveluiden hallinto, perusopetus, keskiasteen koulutus, aamu- ja iltapäivätoiminta, tukipalvelut) ja vapaa-aikapalvelut (kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikkiopisto ja työväenopisto).

Loimaan kaupungissa oli vuoden 2019 syksyllä 8 omaa päiväkotia ja kaksi ryhmäperhepäiväkotiyksikköä. Näiden lisäksi kaupungissa työskenteli 25 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia sekä Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestettiin päiväkotien sekä lukuvuonna 2018 – 2019 Kirkonkylän, Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen koulujen yhteydessä. Lukuvuonna 2019 – 2020 esiopetusta oli Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen kouluilla. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (harjaantumisopetus). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kahdeksan alaluokkien ja kaksi yläluokkien koulua sekä yhden yhtenäiskoulun. Alastaron yläasteella järjestetään myös oripääläisten yläkoululaisten opetus. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Kouluilla on **erityisen tuen ryhmiä** seuraavasti: Kauhanojan koululla (2), Keskuskoululla (5), Puistokadun koululla (2) ja Hirvikosken yhtenäiskoululla (8). Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetusopimuksia** naapurikuntien kanssa. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Erityisopetuksen järjestämistä koskeva sopimus päivitettiin vuonna 2019 (KH 16.12.2019). Yhteistyö Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna

2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (Oripään sopimusta tarkistettiin vuonna 2013, Kosken sopimusta vuonna 2019). Oripään kunta teki kesällä 2015 päätöksen aloittaa kouluuyhteistyön Pöytyän kunnan kanssa. Ensimmäiset oripääläiset yläkoululaiset siirtyivät Pöytyälle 1.8.2019.

Loimaan kaupunki on saanut vuosille 2019 - 2020 valtionavustusta 19 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen (20 000 euroa edellisenä vuonna). Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerhot toimivat tällä hetkellä vakiintuneella pohjalla ja niissä on osallistujia vuosittain 450 - 500.

Loimaan kaupungille on myönnetty 66 000 euroa valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen vuosille 2018 - 2019. Vastaavaa avustusta vuosille 2019 - 2020 myönnettiin 35 000 euroa.

Koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen ja siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019 - 2020 myönnettiin 36 000 euron avustus.

Opetushallitus on myöntänyt avustusta 20 800 € **tutoropettajien** toimintaan ja koulutukseen sekä 25 745 € tutortoiminnan alueelliseen kehittämiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa olivat yhteistyökumppaneina Oripään ja Ypäjän kunnat. Hankkeet käynnistyivät vuoden 2018 alussa ja päättyivät keuhkuun 2019 lopussa. Vuonna 2019 Loimaan kaupungille myönnettiin jatkorahoitusta omaan hankkeeseen 20 365 euroa. Lisäksi Someron kaupungin kanssa käynnistyi alueellinen hanke, johon myönnettiin 59 185 euron avustus.

Liikkuva Koulu -hankkeelle myönnettiin valtionavustusta 27 000 euroa. Hanke toteutettiin lukuvuoden 2018 - 2019 aikana ja siihen osallistuivat kaikki koulut.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään ryhmien toteutuessa (riittävä lapsimäärä) kaikilla alakouluilla. Keskuskoulun aamu- ja iltapäivätoiminta siirrettiin syksyllä 2019 koulun tiloihin pois Vapaudenkadun vuokratiloista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimi-

seen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä muiden kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskevilla keskeisillä päätöksillä.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjaston merkitys harrastus-, kokoontumis- ja työskentelytilana on lisääntynyt. Kirjastossa järjestettiin 124 tapahtumaa, joiden osallistujamäärä oli noin 2 400. Käyttäjäkoulutusta järjestettiin monipuolisen lukutaidon sekä tiedonhaun opetuksena, osallistujia oli yhteensä noin 1 200. Kirjastokäyntien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna ollen nyt 149 810. Kokonaislainaus (244 141 lainaa) sen sijaan laski hieman, osasyynä tähän oli loppuvuoden hankintarajoitus.

Lukemiskulttuuria edistettiin kirjavinkkauksin, vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Niille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, välitettiin Celia-kirjaston palveluita.

Lasten- ja nuortenkirjastotyössä painopistealueina olivat koulu yhteistyön kehittäminen, lukuharrastuksen tukeminen ja mediakasvatus. Kirjasto oli mukana monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa. Alle kouluikäisille järjestettiin satuhetkiä ja Satulauantaitapahtuma.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, muut yhdistykset ja kylät. Myös yksittäisten henkilöiden, kuten taiteilijoiden ja perinteentekijöiden tai -harrastajien toimintaa voidaan mahdollisuuksien mukaan tukea avustuspäärahoista. Keskeistä on kuitenkin yhteisöjen avustaminen.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen, erilaiset viestintäpalvelut, Vesikosken myllyn, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian toiminnasta ja ylläpidosta vastaaminen sekä Heimolinnan toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Vuonna 2019 Alpo Jaakolan patsaspuiston kävijämäärä ylitti 3 600 kävijää, mikä oli yli 1 200 kävijää enemmän kuin vuotta aiemmin. Osittain kävijämää-

rän nousu selittyi sillä, että patsaspuisto oli yksi Yle Egenland -ohjelman esittelemistä kohteista. Myös Taidetalon kävijämäärissä oli selvää nousua.

Taidekokoelmat (kaupungin kokoelma, Anttilan veistoskokoelma, Haapasten kokoelma ja talletukset) ovat osittain esillä Taidetalossa, Rantatie 2. Kiinteistöön on asennettu ilmastointi- ja lämmityslaitteet, jotka ovat käytössä kellarissa (varasto) ja toisessa kerroksessa (näyttely ja hallinto). Samoin turvallisuus on järjestetty museotasoisesti. Näyttelytilojen koko on n. 250 m², varaston noin 200 m². Ullakkokerros on mahdollista ottaa tulevaisuudessa taidetoiminnan käyttöön. Taidetaloon on sijoitettu myös Suomen Taiteilijaseuran kokoelma (43 teosta). Kokoelmatoiminnasta on erikseen päätetty vapaa-aikalautakunnassa 4.10.2012.

Vuonna 2015 valmistui Alpo Jaakolan muistomerkkityöryhmän lausunto, jossa esitetään, että Loimijoen rantaan (Satakunnantie 17 kohdalle) sijoitettaisiin esiintymislava ja ranta-alue tehtäisiin puistoalueeksi (nimettäisiin Alpo Jaakolan mukaan). Hankkeen suunnittelu jatkuu vuosina 2019-2020 ja puiston toteutukseen on varattu määräraha vuodelle 2021.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa päätöksissä sekä osana terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistä arvioida asukkaiden liikunta-aktiivisuutta.

Ikä-ihmiset ja erityisliikunta olivat painopisteenä ja liikuntapalvelut järjestivät eri puolilla kuntaa 25 ohjattuja, eri ikäryhmille suunnattuja erityisliikuntaryhmiä (ikäihmisten hyvän olon liikunnat, tuolijumppat, soveltava lavis, mielenterveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten ja soveltavan liikunnan ryhmät, nuorten työpajaryhmä, +75v kuntosalin starttiryhmiä ja erityisveisijumpparyhmiä). Ohjattuja terveysliikuntaryhmiä oli kolme ja perheluisteluvuorot maanantaisin ja omatoiminen Time out toiminta perjantaisin jäähallilla.

Uusituissa Hirvihovin kunto- ja voimailusalissa järjestettiin 14 kuntosalin starttikurssia, joista kolme oli suunnattu +75-vuotiaille. Lisäksi kurssit järjestettiin myös Alastaro-hallin, Mellilän ja urheilukeskuksen kuntosaleissa. Kursseilla koulutettiin noin 170 henkilöä kuntosalin käyttäjiksi.

Vuoden mittaan järjestimme itse tai yhdessä muiden tahojen kanssa erilaisia, lähinnä lapsiperheille suunnattuja tapahtumia kuten talvispäivä, liikuntaleiri Kalikassa, lasten tempuradat, jäähallin vapaat luisteluaajat koulujen lomaviikoilla, Wibit-vesipuistot ja vesidisco, ulkokuntolaitteiden esittelyjä Keskuspuistossa, kehitysvammaisten kolmen päivän pyöräretki. Loimaan meininkeissä liikunta oli vahvasti mukana. Saviseudun kuntien kanssa yhdessä järjestettiin hiihtoon, pyöräilyyn ja kävelyyn kohdistuneet ympärivuotiseen omaehtoiseen liikuntaan innostavat "Saviseutu liikkuu" -kampanjat.

Liikkuva Loimaa -liikunnallisen elämäntavan paikallisen kehittämishankkeen osioina olivat varhaiskasvatus, työikäiset aikuiset ja ikäihmiset. Hankerahoitusta hankkeelle myönnettiin 12 000 €.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin sekä lasten ja perheiden liikunnallisen elämäntavan vahvistamista tehtiin mm. koko varhaiskasvatuksen henkilökunnalle järjestetyillä ideapäivillä, liikunnan erilaisilla tuntuunneilla, lapsiperheiden kesäloman liikuntapasseilla ja liikuntarannekkeita käyttämällä havainnointia/motivoitua kaikkien, mutta erikoisesti vähän liikkuvien lasten liikunnan lisäämiseen.

Liikunta painonhallinnan tueksi liikuntaryhmä koottiin kaupungin työntekijöistä, joilla kartoituksen perusteella ylipainon lisäksi oli myös muita sairastumisen riskitekijöitä. Viikoittaisten ohjattujen lajikokeilujen, diabeteshoitajan ravintoneuvonnan, oman liikunta-aktiivisuuden seuraaminen askelmittareita ja kuntokorttia käyttäen sekä yksilöllisen liikuntasuunnitelman laatimisen avulla lisättiin arkiaktiivisuutta ja liikunnan kipinää edistävää terveyttä ja hyvinvointia. Heimolinnassa kaikille avoimeen Ringa Ropon pitämään Elämäntaparemontin aloituksen haasteet luentoosallistui 220 henkilöä.

Ikäihmistien hankeosuudella tavoitteena oli edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden +75-vuotiaiden henkilöiden itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveystuella.

Hankkeessa perustettiin syksyllä viikoittain kokoontuneet Liikkuva-minä -opintopiirit Mellilään ja Niinijoelle. Hirvihovin kuntosalilla järjestettiin kolme +75-vuotiaille osoitettua starttikurssia sekä lihasvoima ja tasapainoharjoitteita tehoharjoittelujaksoja. Vertaisveturi koulutuksen kohderyhmänä oli vertaisohjaajat, vapaaehtoistyöntekijät ja iäkkään omaiset. Ulkoilun merkitystä korostettiin ulkoiluystävätoimintaa kehittämällä, keskuspuiston kuntolaitteita esittelemällä ja valtakunnallisen ulkoilupäivän toteutuksella eri yhteistyökumppanien avustamina. Varsinais-Suomen Voimaa Vanhuuteen oppimisverkoston tapaaminen Vertaisohjattu liikuntatoiminta ja sen kehittäminen järjestettiin Sarka-museolla.

Liikunnanohjaajat vierailivat eläkeläis- ym. järjestöjen tilaisuuksissa antamassa liikuntaneuvontaa ja tietoja kaupungin palveluista. Tavoitteena oli motivointi terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen ym. kautta. Liikuntapalvelut oli mukana omalla neuvontapisteellään myös nuorisopalveluiden Selvareissa ja Novidan uusille opiskelijoille järjestetyssä Citysuunnistuksessa.

Uimahalli Vesihovi on kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistystyksen keidas. Vesihovissa kirjattiin 251 aukiolopäivää ja kävijämääräksi tuli 61 473 kävijää. Liikuntapalvelut järjesti loimaalaisille eskarilaisille 16 alkeisuimakoulua ja lisäksi 8 avointa lasten alkeis- ja jatkouimakoulua, 3 perheuimakoulua (yksi erityisuimakoulu, yksi vesipelastuskoulu ja yksi aikuisten tekniikan alkeet koulu). Koululaisuintien ohjauksia kirjattiin 641 ryhmää. Lauantaisin kokoon-tui 6 vauva- ja perheuintiryhmää ja viikottain ohjattiin 4 uimalipun hintaan sisältyvää vesijumppaa ja ostopalveluna lyhytkursseina Aqua boxing ja Aqua zumbaa. Wibit-vesipuistot ja vesidisco olivat suosittuja perhetapahtumia.

Hirvihovin uusittu kunto- ja voimailusali saivat hyvän vastaanoton ja kävijämäärän odotettu tuplaus ylittyi kävijämäärän ollessa 16 728 käyntiä. Vesihovin kanssa yhdessä kävijämääräksi kirjattiin 78 201 käyntikertaa. Kun tähän lisätään Hirvihovin päiväaikaiset koululais ja varhaiskasvatuksen käynnit ja liikuntajärjestöjen ilta ja viikonloppukäyttäjät sekä muiden yleisötapahtumien kävijät, niin voidaan todeta Hirvihovin liikuntakeskuksen käyttöasteen olevan todella korkea.

Kansalais- ja seuratoimintaa tuettiin kattavaan liikuntapaikkaverkoston myönnettyillä käyttövuoroilla sekä järjestöavustuksilla. Yleisavustuksia myönnettiin 23 järjestölle yhteensä 66 000 € ja kohdeavustuksia 12 järjestölle yhteensä 22 180 €. Stipendisääntöön pohjautuvia yksilöurheilustipendejä myönnettiin 14 ja joukkuestipendejä 6 yhteensä 5 820 €. Liigaseura Hurrikaani Loimaan kanssa oli 22 000 €:n yhteistyösopimus ja Loimijokilaakson jäähalli Oy:lle myönnettiin tukea 30 000 €, jota vastaan kaupunki sai jääaikaa kaupunkilaisten vapaisiin luisteluvuoroihin sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen vuoroihin.

Neljän kunnan (Huittinen, Loimaa, Oripää ja Säskylä) yhteisen ulkoilureitin (Harjureitin) kehittämishankkeeseen perustuvina korjaus- ja kehittämistoimenpiteinä uusittiin Ely-keskuksen päätöksen mukaiset tieopasteet ja lähtöpaikkojen opastuskatoksia uusittiin ja niihin sekä taukopaikoille laitettiin uudet opaskartat ja paikannustiedot. Näköalalava ja sen puuvaja/puucee uusittiin kokonaan ja muiden taukopaikkojen vastaavia kunnostettiin. Reitin kulku-uria kunnostettiin leveyksiä tarkistamalla, sivukaltevuuksia oikomalla, kiviä poistamalla ja haketta levittämällä. Koko reitistön opastusta lisättiin ja Isosuolle johtavia pitkospuita lisättiin ja kunnostettiin. Kuntien rahoitus toimenpiteille oli noin 45 000 €.

Liikuntahallin tulostaulujärjestelmä päivitettiin nykyaikaan ja pitkään esillä ollut pesäpallostadionin perusparannus saatiin käyntiin loppusyksystä ja se valmistuu toukokuussa 2020.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestävät itse toimintaa, tukevat nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisien, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa. Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa.

Nuorisopalvelut kehittävät omaa toimintaansa ja vaikuttavat muihin toimijoihin, jotta nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut olisivat ajanmukaiset ja kullekin ikäkaudelle sopivat sekä edistävät nuorten osallistumista ja kuulemistä. Nettipohjaisena sovelluksena tieto- ja neuvontapalveluissa käytetään omaa sivustoa mistastiedat.fi sekä valtakunnallista nuortenelama.fi sivustoa. Nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut siirtyvät osaksi nuorten ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia ja retkiä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja (mm. elävä kirjasto, selviytymispelit, harrastuk-

siin ohjaukset, ryhmätykset). Alakouluikäisten kesäleirejä järjestettiin Kalikan virkistysalueella kahdelle ryhmälle.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuustolla on vastuuohjaajana nuorisotyöntekijä. Nuorisovaltuusto sai ensimmäisenä Suomessa oikeuden tehdä valtuustoaloitteita.

Nuorisotakuun toteutuksen ja kehittämisen osalta nuorisotoimen vastuulla on etsivä nuorisotyö. Etsivää nuorisotyötä toteutetaan seutukunnallisena neljän kunnan alueella. Vuonna 2019 Loimaan kaupungin asiakasmäärä oli 99, jonka lisäksi ohjaukseen ja neuvontaan osallistui 500 henkilöä, nuoria, huoltajia sekä viranomaisia. Asiakkaat ovat heikosti tai ei lainkaan palveluiden piirissä.

Loimaan kaupunginhallitus teki joulukuussa 2018 päätöksen, että Loimaan kaupunki käynnistää Ohjaamo-toiminnan. Toiminnan koordinointi päätettiin nuorisopalveluille. Ohjaamo on kaikkien alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen monialainen palvelupiste. Ohjaamo tarjoaa tietoa, neuvontaa, ohjausta sekä palveluja. Se on alusta, jolta julkinen, yksityinen ja kolmas sektori tarjoavat koordinoitusti monialaisesti palveluita työllistymiseen, koulutukseen, elämänhallintaan ja hyvinvointiin liittyen.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Siihen on yhdistetty paikallinen LAPE -ryhmä (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona. Työryhmän tehtävänä on edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista, koota tietoa nuorten kasvu- ja elinoloista sekä nuorten palvelujen saavutettavuudesta ja riittävydestä. Verkoston tehtävänä on tehostaa nuorten palveluihin ohjautumista ja palvelusta toiseen siirtymistä sekä edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojenvaihdon sujuvuutta. Verkostossa käsiteltiin laajasti lasten ja nuorten asioita eri viranomaisten näkökulmasta.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkoi toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä tuottaen nuorisopalveluja sekä kehittämällä nuorisotoimintaa seutukunnan alueella. Pääasiallisena toimintana järjestetään etsivää nuorisotyötä, joka saa rahoitusta aluehallintovirastolta.

Loimaan kaupungilla oli Erasmus+ -ohjelman kautta Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistyöntekijöitä. Vuonna 2019 eurooppalaisia vapaaehtoisia oli yhteensä 4 (nuorisopalveluilla/teatterilla, liikuntapalveluilla ja kulttuuripalveluilla yksi).

Loimaan kaupunki pääsi opetusministeriön uuden kolmivuotisen hankerahoituksen piiriin, johon hyväksyttiin hyvää ja pitkäjänteistä nuorisovaihtoa toteuttaneita organisaatioita. Hankerahoitus mahdollistaa sekä nuorten lähettämisen, vastaanottamisen, erilaisten ryhmävaihtojen ja tapahtumien järjestämisen. Yhtenä uutena tavoitteena on haavoittavissa elinolosuhteissa olevien nuorten aikuisten leirin järjestäminen kumppanimaiden kanssa.

Nuorisotyö koulussa – kohtaamisia toisella asteella –hanke sai jatkorahoitusta toiselle vuodelle 22 000 euroa. Hankkeen tavoitteena on olla nuorten tukena esim. arkisten asioiden hoitamisessa ja tukemisessa harrastustoimintaan. Tavoitteena on helpottaa esim. opiskelijahuoltoa tarjoamalla tukea ja apua ruohonjuuritasolla.

Hankkeet ja projektit:

1. Etsivä nuorisotyö Lounais-Suomen aluehallintoviraston avustuksella seutukunnallisen nuorisotoimen alueella.
2. Erasmus+-ohjelmassa vastaanotetaan sekä lähetetään eurooppalaisia vapaaehtoisia.
3. Kehitetään koulunuorisotyötä toisen asteen oppilaitoksen Novidan kanssa. Rahoitus haetaan Lounais-Suomen aluehallintoviraston kehittämisrahoista.
4. Nuorisopalvelut on mukana Liedon kunnan hallinnoimassa Minun Kansainvälisyteni -hankkeessa, Nuorisotyön tunnusluvut -hankkeessa sekä Nuorisotyön maakunnallinen koordinointi - hankkeessa.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kursistarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauuskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen Pöytyän kunnalta (Auranlaakson kansalaisopiston rehtori). Opisto on tehnyt muutenkin yhteistyötä Auranlaakson kansalaisopiston kanssa. Loimaan työväenopisto on Pöytyäyhteistyön kautta mukana myös varsinaissuomalaisen kansalaisopistojen nk. Ilo Oppia -verkostossa.

Musiikkiopisto järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä niihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa opetetaan jousi-, puhallin- ja lyömäsoitinten, pianon sekä kitaran soittoa. Opetusta annetaan orkesterisoitossa, kamarimusiikissa, yksin- ja kuorolaulussa sekä pop- ja jazzmusiikissa. Oppilaille annetaan lisäksi opetusta yleisissä aineissa kuten teoria-säveltämisessä ja musiikkitiedossa.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jossa kustannukset katetaan kokonaan oppilasmaksuilla. Avoimella linjalla voivat opiskella kaiken ikäiset opiskelijat ilman velvollisuutta osallistua pääsykokeeseen.

Vuonna 2019 jatkettiin kouluilla erilaisten soittimien esittelyä. Näin koululaisilla on mahdollisuus kokeilla eri soittimia ja hakeutua musiikkiopistoon opiskelemaan (Kulttuurikasvatussuunnitelma).

Musiikkiopistossa annettiin vuonna 2019 yhteensä kolme perusasteen tutkintotodistusta.

4.1.2. Toimielimen perustiedot

Varhaiskasvatuspalvelut

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2018	TA 2019	TP 2019
HENKILÖSTÖ Hallinto	Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
	Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
	Palvelusihteerit	2	2	2
Perhepäivähoito	Perhepäivähoitaja (ryhmis)	6	6	5,5
	Perhepäivähoitaja	27	27	26
Erityispäivähoito Päiväkoti	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2,5	3	3,5*
	Perheohjaaja	0	1	1
	Päiväkodinjohtaja	8	8	8
	Varhaiskasvatuksen opettaja	20,5	21	19,5
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38,5	37	35,5
	Päiväkotiapulainen	0,5	0	0
	Ryhmäavustaja/henk.koht.avust.	5,5	5	4
	Päivähoito yhteensä	113,5	113	108
TOIMINNAN LAAJUUS Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa	635	680	622
	-joista esiopetuksessa	159	145	135
	-joista päiväkodeissa	511	550	509
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	27	20	26
	-joista perhepäivähoidossa	97	110	87
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	522	850	671
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	168	160	166
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	219	225	217
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	7	7	7
-lapsia tuen piirissä	5	10	9	

Varhaiskasvatuksessa aloitti keväällä 2019 uutena työntekijänä perheohjaajaa. Perheohjaus on yleensä lyhytaikaista, ennakoivaa ja ehkäisevää työtä, jonka tarkoituksena on yhdessä perheen kanssa löytää keinoja arkipäivän pulmatilanteisiin sekä vahvistaa perheen voimavaroja.

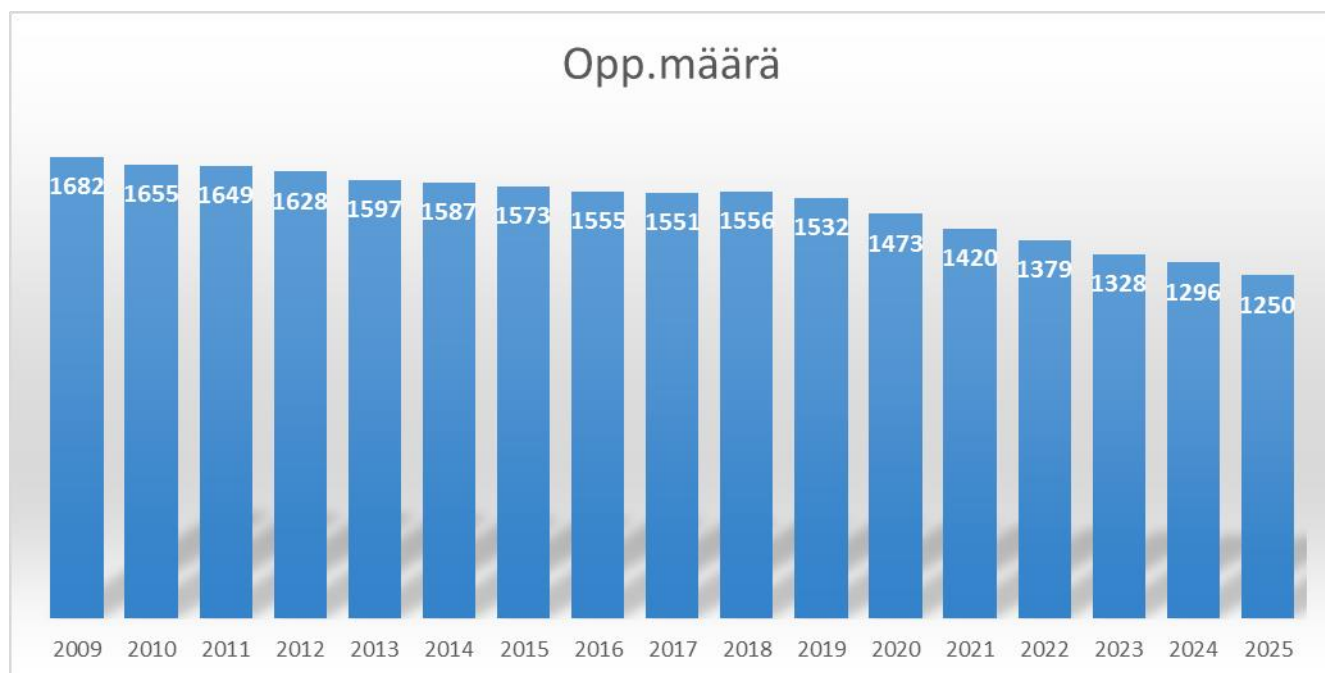
Opetuspalvelut

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Oppilaat kouluittain (TA 2019 keskisarvo syksy 2018 ja arvio syksy 2019)	Asemanseudun koulu	55,5	55	55,5
	Kauhanojan koulu	69	68	67,5
	Keskuskoulu	377,5	383	380
	Kirkonkylän koulu	5+127	126	5+119
	Kojonkulman koulu	4+45	4+39	5+39
	Metsämaan koulu	9+52	9+54	8+52
	Niinijoen koulu	2+44	43	6+42
	Virttaan koulu	4+12,5	17	15,5
	Alastaron yläaste	145	129	129
	Puistokadun koulu	247,5	243	251
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	379	386	390,5
Oppilaat Perusopetuksessa	Oppilaat yht.	24+1554	13+1543	24+1541
	Yleisopetus	1437	1425	1428
	Luokkamuuotoinen erityisopetus	117	118	113
	Osa-aik. erit.op. osallistuneet	355	350 - 360	377
	Tehostetun tuen oppilaat	175	140 - 150	196
Henkilöstö Hallinto, esiopetus,	Koko henkilöstö yhteensä	198,5	195,0	198,5
	htv	190,5	189,0	194,5

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2018	TA 2019	TP 2019
perusopetus	Opettajat, rehtorit	135	133	135
	Rehtorit	4	4	4
	Luokanopettajat	54,5	55	55
	Lehtorit	30,5	32	31
	Esikoulun opettajat	2	1	2
	Päätoimiset tuntiopettajat	21	20	21
	Sivutoimiset tuntiopettajat	3	1	1,5
	Erytysluokanopettajat	12,5	13	12,5
	Erytysopettajat	7,5	7	8
	Koulunkäynninohjaajat	47	46	48
	Kuraattori	3	3	3
	Psykologi	3	3	3
	Apip-ohjaaja	4,5	4	3,5
	Muu henkilökunta	6	6	6
Opetustunnit / oppilas	Yleisopetus	1,7	1,7	1,7
	Luokkamuotoinen erityisopetus	4,5	4,5	4,9
	Laaja-alainen erityisopetus	0,12	0,12	0,12
	Erytistehtävät	0,07	0,07	0,07
	Tukiopetus	0,02	0,02	0,02
	Kerhot	0,01	0,01	0,01
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,4 %	4,5 %	6,7 %
	Erytisopetus	19,8 %	16,0 %	18,8 %

Muu henkilökunta käsittää sivistysjohtajan sekä koulutoimiston ja koulujen palvelusihteerit. Opetustuntien kohdalla on noudatettu 27.8.2016 hyväksyttyä tuntijakoa sekä 1.3.2018 ja 28.2.2019 hyväksytyjä tuntikehyksiä.

Oppilasmäärä 2009 - 2025

Perusopetuksen oppilasmäärä on vähentynyt 126 oppilaalla (7.5 %) vuosina 2009 – 2018. Oppilasmäärä vähenee tulevana vuosina merkittävästi. Vuonna 2025 oppilaita näyttäisi olevan noin 280 (18,4 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Luvuissa ei ole mukana muuttoliikkeen vaikutuksia. Vähentyminen selittyy lähinnä viime vuosina pienentyneillä syntyneiden määrällä ja Ori-pään yläkoululaisten siirtymisellä Pöytyälle syksystä 2019 alkaen.

Loimaalla **erityisen tuen oppilaita** on noin 9,1 % oppilaista, kun valtakunnan tasolla osuus on noin 8,1 % (2018). Loimaalla tehostetun tuen oppilaita

den osuus on noin 12,7 %, kun se valtakunnallisesti on noin 10,6 % (2018). Osa-aikaista erityisopetusta on Loimaalla käyttänyt 24,5 % oppilaista. Valtakunnan tasolla vastaava osuus on 22 %.

Oman leimansa kaupungin opetuspalveluille antaa myös **koulukuljetusten** suuri määrä. Kuljetusedun saavia oppilaita on noin 540 (35,0 %, valtakunnallinen osuus noin 22 %). Lisäksi maksullisessa koulukuljetuksessa on vuosittain 50 - 60 oppilasta. Esiopetuksen oppilaita vuosittain kuljetuksen piirissä on 25 - 35. Koulukuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2018 - 2021 (+ optiovuosi).

Vapaa-aikapalvelut

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2018	TA2019	TP 2019
Henkilöstö	Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
	Kirjastonhoitajat	2	2	2
	Kirjastovirkailijat	8,2	9	8
	Kulttuurisihteeri	1	1	1
	Musiikinohjaaja	0,4	0,4	0,5
	Kulttuuriohjaaja	1	1	1
	Liikuntasihteeri	1	1	1
	Liikunnanohjaajat	5	5	5
	Kassa/kahviotyöntekijä	2	2	2
	Laitoshuoltaja	2	2	2
	Laitosmies	1	1	1
	Tilapäistyöntekijät	0,5	1,5	1,5
	Nuorisosihteeri	0,4	1	1
	Nuoriso-ohjaaja	3	3	2
	Seutu-/maakunnallinen työntekijä, hanketyöntekijä	2,6	2	2,5
	Nuorisotalojen valvojat	0,4	0,3	0,3
	Rehtori	1	1	1
	Opettaja /työväenopisto	2	2	2
	Sivut. tuntiopettajat/to	86	80	86
	Opettaja/musiikkiopisto	5	5	4,5
	Sivut. tuntiopettajat/mo	14	14	15
Palvelusihteeri	2	2	2	
Yhteensä	141,5 66,8	137,2 66,5	142,3 67,2	
Tilat/toimipiste	Kirjastot	4	4	4
	Kulttuuritilat	6	6	6
	Liikuntakeskukset	4	4	4
	Nuorisotilat	4	4	4
	Virkistysalueet	2	2	2
	Opistotalot	2	2	2

Liikuntapalveluissa oli vuonna 2019 yksi tilapäistyöntekijä enemmän, lähinnä uimahallin vähäisen henkilöstömäärän korjaamiseksi (palvelujen toimivuus) sekä hanketyössä.

Kirjastot: Pääkirjasto, Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastot

Kulttuuritilat: Heimolinna, Elias-sali, Vesikosken mylly, Alpo Jaakolan patsaspuisto, Kuivurigalleria, taidetalo

Liikuntakeskukset: Alastaro, Hirvikoski, Puistokatu/urheilukeskus, Mellilä

Nuorisotilat: Citynuokkari, Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän nuorisotilat

Virkistysalueet: Kalikka ja Mellilänjärven ranta sauna ja takkatupa.

Opistotalot: Musiikkiopisto, Työväenopisto

4.1.3. *Palvelualan toiminnalliset kehittämistavoitteet 2019*

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset / oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin sekä päivähoiton ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki lapselle/ oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan avustuksin.

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Ensisijaisesti ennaltaehkäiseviä vapaa-ajanpalveluita tuottavat kansalaisjärjestöt. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa.

a) Sujuvat ja vaikuttavat palvelut

- Suunnitelmallinen tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön kehittäminen (sähköinen oppimisympäristö)-> toimintaan haetaan mahdollisia valtionavustuksia, henkilöstön kouluttaminen/ perehdyttäminen, laitekannan suunnitelmallinen lisääminen/uudistaminen
Hankerahoitus on mahdollistanut henkilöstön kouluttamisen ja perehdyttämisen tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Lukuvuonna 2018 - 2019 oli käynnissä myös alueellinen kehittämishanke, jossa yhteistyökumppaneina olivat Oripään ja Ypäjän kunnat. Tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen on myönnetty rahoitusta 20 365 euroa. Määräraha tulee käyttää 31.7.2020 mennessä. Hankkeelle myönnettiin lisärahoitusta 19 085 euroa, joka tulee käyttää 31.7.2021 mennessä. Tutoropettajatoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen on myönnetty valtionavustusta 59 185 euroa, joka tulee käyttää 31.7.2021 mennessä. Yhteistyökumppanina hankkeessa on Someron kaupunki. Vuonna 2019 haettiin rahoitusta alueellisen hankkeen laajentamiselle, mutta tähän ei myönnetty avustusta.
- Sivistyspalveluiden strategian/toteuttamisohjelman laatiminen
Sivistyspalveluiden strategiaan perustuvat toiminnalliset tavoitteet on määritelty talousarvion 2020 yhteydessä.

b) Lasten ja nuorten syrjäytymisen varhainen ja ennakoiva estäminen

- Kerhotoiminnan kehittäminen -> monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla -> toimintaan haetaan valtionavustusta
Kerhotoiminnan kehittämiseen on myönnetty valtionavustusta 20 000 euroa lukuvuodelle 2018-2019 ja seuraavalle lukuvuodelle 19 000 euroa. Kerhoja toteutuu noin 40-45 lukuvuosittain. Koulujen omien kerhojen lisäksi on seurojen/yhdistysten järjestämiä kerhoja.
- Etsivän nuorisotyön hanke jatkaa neljän kunnan yhteistyönä
Hankkeessa ovat mukana Loimaan lisäksi Koski Tl, Marttila ja Oripää. Etsiviä nuorisotyöntekijöitä on 1.6.2019 alkaen 1,5 (aiemmin 2).
- LAPE -hankkeen toteuttaminen yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa
*Varhaiskasvatuksen perheohjaaja aloitti työnsä maaliskuun loppupuolella.
Varhaiskasvatukseen on myönnetty 45 000 euroa valtionavustusta. Avustuksella tuetaan toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä mahdollistamalla lisähenkilöstön palkkaamista päiväkoteihin. Hankerahoituksella on palkattu yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja.*

c) Palvelurakenteiden uudistaminen

- Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitysten toimenpide-ehdotusten toteuttaminen (mm. Hirvikosken alueen varhaiskasvatusverkon kehittäminen)
Hirvikosken päiväkodin (5 ryhmää) tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu. Päiväkodin kilpailutusta on lykätty, koska on ollut perusteltua selvittää ensin kouluverkkovaihtoehtojen tilavaikutukset Hirvikosken alueella.
- Kouluverkkoselvityksen laatiminen (mm. kouluverkon rakenne, erityisopetuspalvelujen järjestäminen, palvelujen laajuus)
*Kuntamaisema Oy:ltä tilattiin perusopetuksen talouden ja toiminnan analyysi sekä koulukuljetusten syvempi analyysi. Selvitystyö valmistui huhtikuussa 2019. Selvitystyötä jatkettiin myös omana virkamiestyönä. Yleinen keskustelu- ja kuulemistilaisuus järjestettiin 21.5.2019. Ennakokvaikutusten arviointi toteutettiin 16.-31.5.2019.
Sivistysvaliokunta on käsitellyt kouluverkkoselvityksen 7.11.2019, kaupunginhallitus 18.11.2019 ja kaupunginvaltuusto 9.12.2019.
Kouluverkkoselvitys toimii ohjaavana suunnitelmana Loimaan kaupungin kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittämisessä.*

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut

ARVIOINTI -KOHDE	MITTARI	TP 2018	TA 2019	S	TA 2019
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,68	3,5 – 4,0		3,64
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), oma-toiminta				
	- perhepäivähoito	103,0*	90 – 95		89,0
	- ryhmäperhepäivähoito	105,0	85 – 90		105,0
	- päivähoito (päiväkodit)	110,0	80 – 85		87,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu				
	- päivähoito (päiväkodit)	82,0	60 - 65		76,0

Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetukses- sa	11,7	11,7		11,6
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	207	230		193
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %		0 %
	Perusopetuksen käyttökustannuk- set (yleis- ja erityisopetus)	8 950 €/opp	8 950 €/opp	s	8 900 €/opp
	Perusopetuksen laatu koetaan hy- väksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1 - 4)	3,26	3,3 - 3,5		**
	Oppilasmäärä/opetusryhmä	1-2lk 17,2 3-6lk 17,8 7-9lk 15,6	1-2lk 17 - 18 3-6lk 18 - 19 7-9lk 16 - 17		1-2lk 17,1 3-6lk 18,0 7-9lk 16,0
Iltapäivä- toiminta	Oppilaita iltapäivätoiminnan piirissä 1-2-luokat	170	160		151
	Oppilaita iltapäivätoiminnan piirissä 3-9-luokat	29	40		37
	Ohjaustuntien määrä/vko	480	490		480

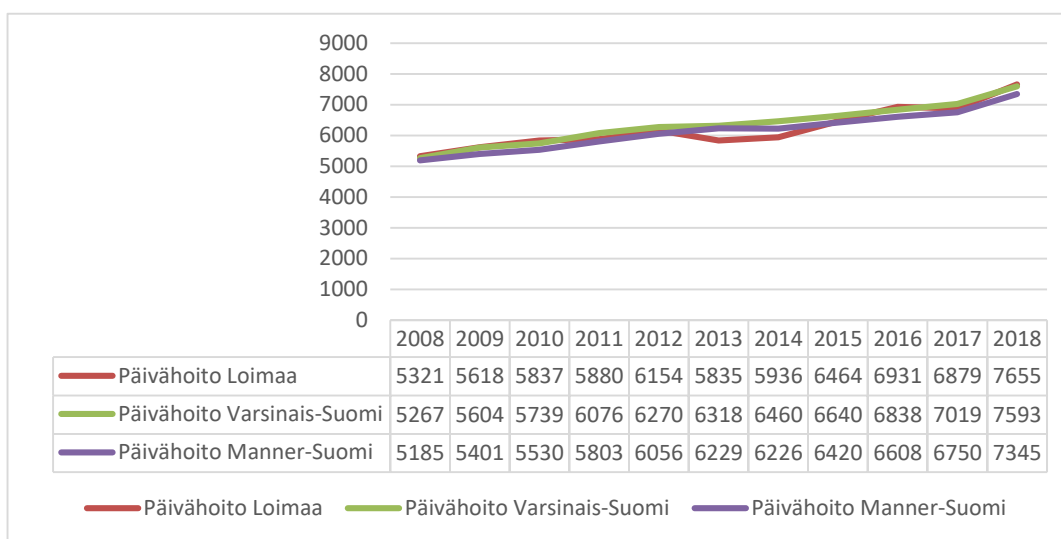
* 1.3.2018 jälkeen osapäivähoidon raja on alle 35 tuntia viikossa, mikä merkitsi osapäivähoidon merkittävää kasvua.

Hoitopäivän hinta vuonna 2019 vaihteli kaupungin omissa yksiköissä 70 - 105 euron (80 - 140 euroa vuonna 2018) välillä. Yksityisissä päiväkodeissa hinnat vaihtelivat välillä 50 - 100 euroa (60 - 100 euroa vuonna 2018).

** arviointikyselyä ei tehty vuonna 2019

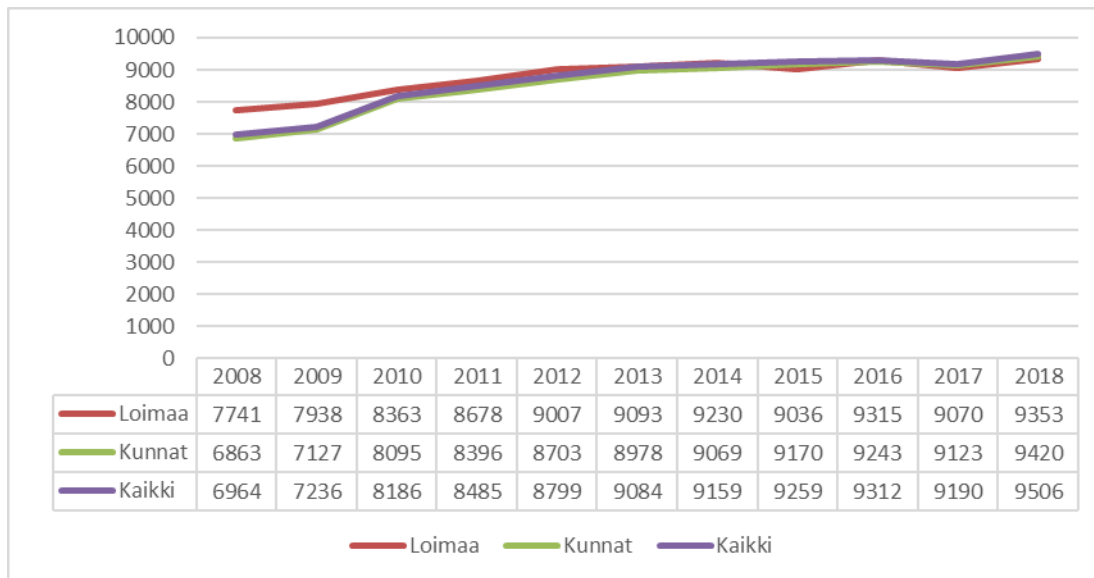
OPM:n selvityksen mukaan yleisin ryhmäkoko 1.-luokalla on 15 - 19 oppilasta ja 2.-luokalla 20 - 24 sekä 3.-6.-luokilla 20 - 24 ja 7.-9.-luokilla 15 - 19 oppilasta. Ryhmäkokojen keskiarvot olivat 1-2lk 18,8; 3-6lk 21,1; 7-9lk 17,1. Loimaalla tyypillistä on ryhmäkokojen suuri vaihtelu kouluit-
tain. OKM:n tekemät toimenpiteet opetusryhmien pienentämiseksi ovat pienentäneet opetusryh-
mien keskimääräistä kokoa ja suurten ryhmien osuus on puolittunut vuodesta 2008. Keväällä
2013 opetusryhmät olivat 1.-6. vuosiluokilla keskimäärin 19,66 oppilaan kokoisia ja 7.-9. luokilla
keskimääräinen ryhmäkoko oli 16,46. Loimaan kaupungissa voidaan todeta ryhmäkokojen olevan
hyvällä tasolla valtakunnallisessa vertailussa.

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2018 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2018 (6,6 % -> 5,9 %).

Perusopetuksen käyttökustannukset (OPH:n raportit) 2008 - 2018:

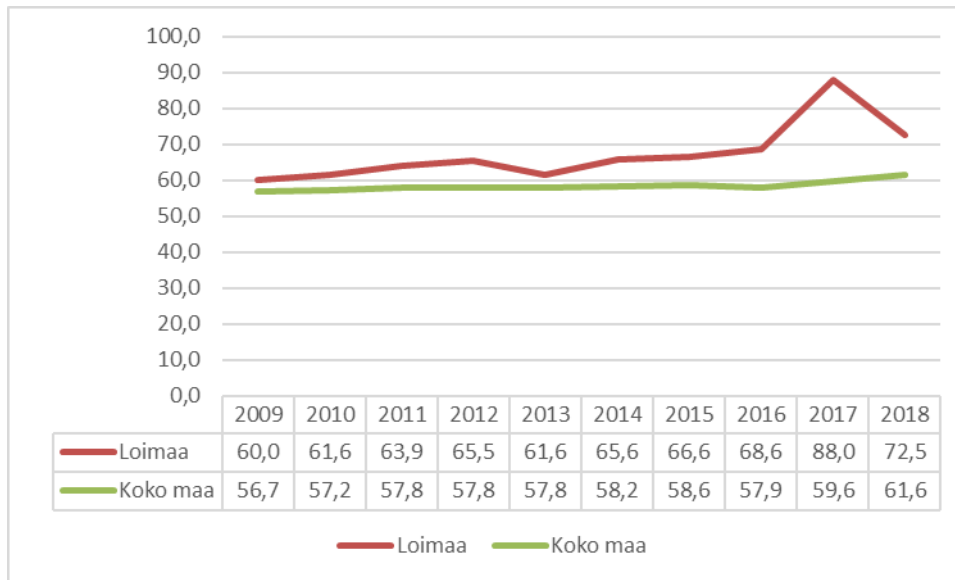
Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistönhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (kuvion kustannukset eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

Vertailutietoja (v. 2018) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tunnit/opp	Opetus €/tunti	Kuljetus-oppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 432,5	80	66	196	1 643	2,61	9 751
Kauhajoki	1 344,5	73	67	516	1 552	3,77	8 924
Lieto	2 423,0	65	67	558,5	1 094	2,64	8 426
Loimaa	1 503,5	80	61	601,5	1 749	3,19	9 353
Naantali	1 968,0	67	70	369,5	1 708	3,29	8 378
Uusikaupunki	1 305,5	77	62	368,5	950	2,78	9 496
Kunnat yhteensä	513 717,5	70	68	111 869	1 717	2,80	9 420

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 ja 2018 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset olivat alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

Kunnan kustantamassa päivähoitossa olleet lapset 2009 - 2018, (% , 1-6-vuotiaista):

Loimaalla päivähoitossa olevien osuus on koko maan tasoon verrattuna korkea. Osapäivähoitossa olevien lapsien osuudet ovat Loimaalla huomattavasti suuremmat kuin koko maassa: vuonna 2018 osapäivähoitossa oli 1-2- vuotiaista 29,5 % (koko maa 4,7 %) ja 3-5-vuotiaista 51,1 % (koko maa 9,4 %). Kokopäivähoitossa olevien osuudet olivat vastaavasti: 1-2-vuotiaista 21,7 % (koko maa 35,2 %) ja 3-5-vuotiaista 34,1 % (koko maa 61,1 %).

Vuoden 2019 aikana kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrä vaihteli välillä 199 – 228 (keskimäärin 214). Vuonna 2018 määrät olivat vastaavasti 199 – 237 (keskimäärin 219), vuonna 2017 välillä 185 – 250 (keskimäärin 214) ja vuonna 2016 välillä 210 – 268 (keskimäärin 240).

Vapaa-aikapalvelut

Arviointi / toiminta vaikuttavuus

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2018	s	TA2019	TP2019
Kirjastopalvelut	lainat/asukas	15,5		16,0	15,4
	käynnit	145 541		140 000	149 810
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	1 700		2 100	3 825
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	62 774		67 000	61 473
	erityisliikunnan ryhmiä	26		25	25
	-osallistujat	383		350	386
	-käyntikerrat	7 518		7 500	6 897
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	16 413		16 500	16 818
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	10 266		9 000	8 893
	leiritoiminta, leiripäivät	409		200	280
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	922		400	1 349
	etsivän nuorisotyön asiakkaat Loimaa (koko hanke)	101 (129)		90 (110)	99 (125)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	7 147 87,1 %		7 200 > 80 %	7 068 82,2 %
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	4 600		4 500	5 417
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 198		2 250	2 290
	alle 16 v. opiskelijat	250		250	202
	toimipisteitä toiminta-alueella	40		40	42
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	260		290	244
	opetustunteja/ viikko ka	237		250	240

Arviointi / toiminta taloudellisuus

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2018	s	TA 2019	TP 2019
Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	48,84		50,70	50,70
	käyttökustannukset/laina	3,15		3,30	3,30
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset / asukas	34,70		33,10	29,55
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset/ asukas	108,87		117,0	105,10
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset/ asukas	19,29		26,80	18,90
Työväenopisto	käyttökustannukset/asukas	26,76		29,10	28,67
	nettomenot / opetustunti €	60,28		65,10	64,43
Musiikkiopisto	nettomenot /opiskelija €	1 729		1 500	1 780

Asukaslukuna on käytetty 15 884

Määrärahojen poikkeamat

Toimintatuotot/Ulkoiset

Varhaiskasvatus:

Toimintatuotot toteutuivat budjetoidulla tasolla (+ 7 000 euroa) ja olivat myös samalla tasolla kuin vuonna 2018.

Perusopetus:

Toimintatuotot toteutuivat budjetoidulla tasolla. Tuloja lisättiin vuoden aikana 200 000 euroa. Korotus perustui lähinnä erilaisiin kehittämishankkeiden valtionavustuksiin, joita myönnettiin arvioitua enemmän. Kotikuntakorvaukset ylittivät merkittävästi (240 000 euroa) budjetoidun summan. Vuoteen 2018 verrattuna tulot lisääntyivät noin 110 000 euroa (kotikuntakorvausten kasvu).

Vapaa-aikapalvelut:

Vapaa-aikapalveluissa toimintatuotot olivat noin 72 000 euroa budjetoitua suuremmat. Erilaisiin kehittämishankkeisiin myönnettyjä avustuksia saatiin arvioitua enemmän. Toimintatuotot olivat vuoden 2018 tasolla.

Toimintakulut/Ulkoiset

Varhaiskasvatus:

Henkilöstömenot ylittyivät noin 87 000 eurolla. Eryteisesti sijaiskulut ja lomapalkkavelka toteutuivat arvioitua suurempina. Lisäksi eläkekulut olivat budjetoitua suuremmat (eläkekulujen toteutunut prosentti/talousarviossa käytetty prosentti).

Vuoteen 2018 verrattuna henkilöstökulut vähenivät noin 100 000 euroa (henkilöstön väheneminen).

Palvelujen ostot ylittyivät noin 31 000 eurolla ja muut toimintakulut noin 14 000 euroa. Palvelujen ostoissa ylitystä oli eniten asiakaspalvelujen ostoissa (varhaiskasvatuspalvelujen ostaminen toiselta kunnalta) ja kuljetuskustannuksissa. Vuokratulot (Puistometsä, Mahlapuisto, Sahrami) olivat myös arvioitua suuremmat (muut toimintakulut).

Vuoteen 2018 verrattuna palvelujen ostoissa oli kasvua noin 20 000 euroa ja muut kulut puolestaan vähenivät noin 10 000 euroa.

Sen sijaan aine- ja tarvikemenot alittuivat noin 20 000 eurolla, mikä selittyy loppuvuoden hankintarajoituksella. Vuoteen 2018 verrattuna vähennystä oli noin 23 000 euroa.

Kokonaisuutena toimintakulut varhaiskasvatuksessa ylittyivät noin 110 000 eurolla budjetoidun summan. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakulut vähenivät noin 119 000 eurolla.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus:

Henkilöstökulut ylittyivät noin 200 000 eurolla. Henkilöstömäärää ei onnistuttu vähentämään suunnitelmien mukaisesti. Lomapalkkavelka toteutui arvioitua suurempana ja sairausvakuutuskorvaukset puolestaan arvioitua pienempinä. Lisäksi eläkekulut olivat merkittävästi (188 000 euroa) budjetoitua suuremmat (eläkekulujen toteutunut prosentti/talousarviossa käytetty prosentti). Alkuperäisessä talousarviossa henkilöstökulut olivat noin 325 000 euroa pienemmät kuin vuoden 2018 toteutuneet kulut. Toimintaa ei ollut mahdollista sopeuttaa näin paljon. Henkilöstökuluissa näkyy luonnollisesti myös 1.4.2019 tulleet palkankorotukset (1 %) sekä arvioitua laajempaa toteutunut hanke-toiminta. (vrt. tulojen lisääntyminen).

Vuoteen 2018 verrattuna henkilöstökulut lisääntyivät noin 300 000 euroa. (ohjaajamäärän kasvu, palkankorotukset, laajempi hanketoiminta, lomapalkkavelka, eläkekulut).

Palvelujen ostot alittuivat noin 137 000 euroa sekä aine- ja tarvikemenot noin 55 000. Erityisesti aine- ja tarvikemenojen vähennys selittyy loppuvuoden hankintarajoituksella. Palvelujen ostoissa alittuivat eniten asiakaspalvelujen ostot (kotikuntakorvausmenot, opetuspalvelujen osto muilta kunnilta) ja kuljetuskustannukset.

Vuoteen 2018 verrattuna vähennys palvelujen ostoissa oli noin 152 000 euroa sekä aine- ja tarvikemenoissa noin 45 000 euroa.

Kokonaisuutena toimintakulut perusopetuksessa ja keskiasteen koulutuksessa ylittyivät noin 7 000 eurolla budjetoidun summan. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakulut kasvoivat noin 147 000 eurolla.

Vapaa-aikapalvelut:

Henkilöstökulut alittuivat noin 50 000 euroa. Tämä selittyy lähinnä henkilöstön vähennyksellä ja tehtävien täyttämättä jättämisellä (talousarviossa olivat palkkamenot koko vuodelle).

Vuoteen 2018 verrattuna henkilöstökulut vähenivät noin 32 000 euroa. (henkilöstön vähentyminen, tehtävien täyttämättä jättäminen).

Palvelujen ostot alittuivat noin 55 000 euroa sekä aine- ja tarvikemenot noin 55 000 euroa. Erityisesti aine- ja tarvikemenojen vähennys selittyy loppuvuoden hankintarajoituksella. Palvelujen ostoissa alittuivat eniten asiakaspalvelujen ostot, erilaiset painautus ja ilmoituskulut sekä matkustuskulut.

Vuoteen 2018 verrattuna vähennys palvelujen ostoissa oli noin 63 000 euroa sekä aine- ja tarvikemenoissa noin 66 000 euroa.

Muut toimintakulut alittuivat noin 14 000 euroa, mutta kasvua vuoteen 2018 verrattuna oli noin 15 000 euroa. Mm. leasing-vuokrat ja muut kulut toteutuivat budjetoitua pienempinä. Muiden toimintakulujen kasvu vuoteen 2018 verrattuna selittyy leasing-vuokrien kasvulla.

Kokonaisuutena toimintakulut vapaa-aikapalveluissa alittuivat noin 180 000 euroa. Vuoteen 2018 verrattuna toimintakulut vähenivät noin 166 000 euroa.

Yhteenveto/ulkoiset:

Sivistysvaliokunta	TA2019	TP2019	Erotus
Toimintatuotot	3 055 400	3 135 119	+ 79 719
Henkilöstökulut	16 003 350	16 240 533	+ 237 183
Palvelujen ostot	5 438 500	5 276 965	- 161 535
Aineet/tarvikkeet	770 050	638 344	- 131 706
Avustukset	1 057 600	1 052 069	- 5 531
Muut toimintakulut	449 800	447 712	- 2 088
Toimintakulut	23 719 300	23 655 623	- 63 677
Toimintakate	20 663 900	20 520 490	- 143 410

Sisäiset toimintakulut alittuivat noin 70 000 eurolla budjetoidusta summasta. Eniten alittuivat siivouspalvelut (130 000 €) ja ateriapalvelut (190 000 €). Ylitystä oli eniten sisäisissä vuokratuluissa (144 000 €) sekä rakennusten ja alueiden kunnossapidossa (100 000 €).

Toimintaan ja talouteen liittyvät olennaiset riskit:

- o päiväkotij- ja koulukiinteistöjen sekä hallintotilojen kunto (mm. sisäilmaongelmat) *Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Sisäilmaongelmiin liittyviä korjauksia tehtiin vuoden 2019 aikana Hirvikosken yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän koululla.*
- o henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin) *Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen. Mm. kouluverkon rakenteella ja oppilasmäärän vähenemisellä on olennaista vaikutusta koulujen henkilöstötarpeeseen.*
- o palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus) *Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla (lukuun ottamatta perusopetuksen henkilöstökuluja) ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Oppilaskohtaisissa kustannuksissa olemme valtakunnan keskiarvon tuntumassa, mutta oppilasmäärän väheneminen tulevaisuudessa tuo tähän omat haasteensa. Jotta oppilaskohtaiset kustannukset eivät kasvaisi merkittävästi, pitäisi oppilasmäärien väheneminen näkyä opetusryhmien määrissä ja tuntikehyksessä. Haastetta aiheuttaa myös oppilaiden lisääntyvä tuen tarve.*

Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten myös tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon. Kouluverkon harveneminen puolestaan lisää kuljetuskustannuksia ja kuljetuksessa olevien oppilaiden määrää.

Hankerahoituksella on olennainen merkitys toiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä. Taloudellisesti haasteellisina aikoinakin pitäisi pystyä panostamaan myös palvelujen kehittämiseen (ajanmukaisuus, tehokkuus, vaikuttavuus).

- lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin
Esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin. Opetussuunnitelmien uudistamisten vaikutukset oppimateriaaleihin, opetuksen laajuuteen, henkilöstön täydennyskoulutustarpeeseen jne.